

AÐALSKIPULAG DJÚPAVOGSHREPPS 2008-2020

Breyting á íbúðar- og atvinnusvæðum og veitum á Djúpavogi

16.06.2022 **VINNSLUTILLAGA**

MÚLAÞING

Aðalskipulag Djúpavogshrepps 2008-2020

Aðalskipulagsbreyting þessi sem auglýst hefur verið samkvæmt 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010, með síðari breytingum, var samþykkt af sveitarstjórn Múlaþings þann _____

Aðalskipulagsbreytingin var staðfest af Skipulagsstofnun þann _____

Aðalskipulagsbreytingin var staðfest með auglýsingu í B deild Stjórnartíðinda: _____

UPPLÝSINGAR

SKJALALYKILL

8776-004-04-GREI-002-V02

HÖFUNDUR

Anna Katrín Svavarsdóttir

RÝNT

Ingibjörg Sveinsdóttir

SAMÞYKKT

EFNISYFIRLIT

1	INNGANGUR	5
1.1	Skipulagsgögn	5
1.2	Markmið breytingar	5
1.2.1	Ný vegtenging	5
1.2.2	Stækkun á athafnarsvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæðum	5
1.2.3	Íbúðarsvæði við Fögruhlíðaklett	5
1.2.4	Ferðamannabryggja	6
1.2.5	Ný fráveitumannvirki	6
1.2.6	Íbúðarsvæði við Hammersminni	6
2	FORSENDUR OG STAÐHÆTTIR	6
2.1	Ný vegtenging	7
2.2	Stækkun á athafnarsvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæðum.	7
2.3	Íbúðarsvæði við Fögruhlíðaklett	8
2.4	Ferðamannabryggja	8
2.5	Ný fráveitumannvirki	8
2.6	Íbúðarsvæði við austanvert Hammersminni	9
2.7	Tengsl við áætlanir	10
2.7.1	Landskipulagsstefna	10
2.7.2	Verndarsvæði í byggð	11
2.7.3	Deiliskipulag	11
2.7.4	Cittaslow	11
2.8	Minjar	12
3	BREYTING Á AÐALSKIPULAGI	12
3.1	Frístundabyggð	12
3.2	Athafnarsvæði	12
3.3	Iðnaðarsvæði	13
3.4	Hafnarsvæði	13
3.5	Þjónustustofnanir	13
3.6	Íbúðarsvæði	13
3.7	Hverfisvernd	14
3.8	Opinsvæði til sérstakra nota	14
3.9	Óbyggð svæði	14
3.10	Vegir	14
3.11	Gönguleiðir	15
3.12	Veitur	15
4	UMHVERFISMATSSKÝRSLA	16
4.1	Vægi umhverfisáhrifa	16

4.2	Umhverfisþættir, matsspurningar og viðmið	16
4.3	Valkostir og samanburður	17
4.3.1	Ný veltenging	17
4.3.2	Stækkun á athafnarsvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæðum	17
4.3.3	Íbúðarsvæði við Fögruhlíðaklett	18
4.3.4	Ferðamannabryggja	18
4.3.5	Ný fráveitumannvirki	19
4.3.6	Íbúðarsvæði við Hammersminni	20
4.4	Niðurstaða	20
5	MÁLSMEDFERÐ OG UMSAGNARAÐILAR	21
5.1	Skipulags- og matslýsing	21
5.2	Aðalskipulagsbreyting – kynning á vinnslutillögu	22
5.3	Auglýsing og staðfesting skipulags	22

1 INNGANGUR

Sveitarfélagið Múlaþing leggur hér fram breytingu á Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008-2020, skv. 1. mgr. 36 gr. Skipulagslaga nr. 123/2010, ásamt umhverfismatsskýrslu skv. lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021.

Breytingin felur í sér stækkun á athafnasvæðinu við Innri-Gleðivík, nýja vegtengingu frá Þjóðvegi 1 að athafna- og iðnaðarsvæðinu við Innri-Gleðivík, nýja ferðamannabryggju við Djúpavog og ný fráveitumannvirki frá Innri-Gleðivík, Ytri-Gleðivík og Djúpavogi þvert yfir Langatanga og út í sjó við Bóndavörðumöl. Breytingin felur einnig í sér stækkun á íbúðasvæði við Fögruhlíðakletta í framhaldi af Borgarlandi og stækkun íbúðarsvæðis við Hammersminni, ásamt lagningu sjólagna við Innri-Gleðivík.

Uppbygging á atvinnustarfsemi, einkum í tengslum við fiskeldi, sjávarútveg og ferðaþjónustu á Djúpavogi hefur verið hröð síðust misseri og eru áform um áframhaldandi uppbyggingu. Samhliða þessari þróun eykst þörf á styrkingu innviða með framkvæmdum við vegi, höfn og fráveitu, og að auka framboð lóða fyrir athafnastarfsemi og íbúabyggð.

Til einföldunar verður fjallað um breytinguna í 7 liðum.

1.1 Skipulagsgögn

Gerð er breyting á greinargerð, sveitarfélagsuppdrætti og þéttbýlisuppdrætti. Breytingin er sett fram í greinargerð þessari og á uppdrætti.

1.2 Markmið breytingar

1.2.1 Ný vegtenging

Markmiðið er að bæta samgöngur til og frá athafna- og hafnasvæðum, ásamt því að auka umferðaröryggi innan þéttbýlisins. Með nýrri vegtengingu verður til bein tenging við framtíðar athafna- og hafnasvæði við Innri-Gleðivík, og þar af leiðandi stuðlað að minni umferð stórra ökutækja í og við íbúahverfi.

1.2.2 Stækkun á athafnasvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæðum

Markmiðið er að auka framboð á lóðum fyrir athafnastarfsemi til þess að bregðast við eftirspurn eftir lóðum fyrir léttan iðnað, tækja- og vörugeymslur, hreinleg verkstæði og umboðs- og heildverslun. Líkt og fram kemur í aðalskipulaginu er gert ráð fyrir uppbyggingu athafnasvæða við Innri-Gleðivík.

1.2.3 Íbúðarbyggð við Fögruhlíðaklett

Markmiðið með stærra svæði fyrir íbúabyggð við Fögruhlíðaklett er að nýta skjólgott og ákjósanlegt byggingarland, sem er miðsvæðis í byggðinni, fyrir íbúabyggð. Íbúum Djúpavogs fer fjölgandi og gott

byggingarland innan þéttbýlisins er takmörkuð auðlind, því er talið æskilegt að nýta það fyrir heilsársbúsetu.

1.2.4 Ferðamannabryggja

Markmiðið er að bæta þjónustu og upplifun gesta á svæðinu, ásamt því að draga úr umferð gesta á öðrum hafnarsvæðum, t.d. með móttöku á léttabátum. Þá myndi bryggjan hafa skírskotun í sögu Djúpavogs.

1.2.5 Ný fráveitumannvirki

Markmiðið er að bæta meðhöndlun og hreinsun skólps frá íbúabyggð og atvinnustarfsemi. Með því að tryggja að frárennsli sé a.m.k. gróf hreinsað og sé leitt a.m.k. 5 metra undir meðalstórstraumsfjöruborð eða 20 metra út frá meðalstórstraumsfjörumörkum.

1.2.6 Íbúðarbyggð við Hammersminni

Markmiðið með stækkun íbúðarbyggðar við Hammersminni er að tryggja nægjanlegt byggingarland fyrir íbúabyggð í nálægð við þjónustustofnanir s.s. skóla, íþróttahús og leikskóla í vaxandi samfélagi.

1.2.7 Sjólagir í Innri-Gleðivík

Markmiðið með lagningu sjólaganna er að tryggja fyrirtækjum í sjávertengdum rekstri nægjanlegt magn af hreinum sjó fyrir kælikerfi véla og sem slökkvivatn.

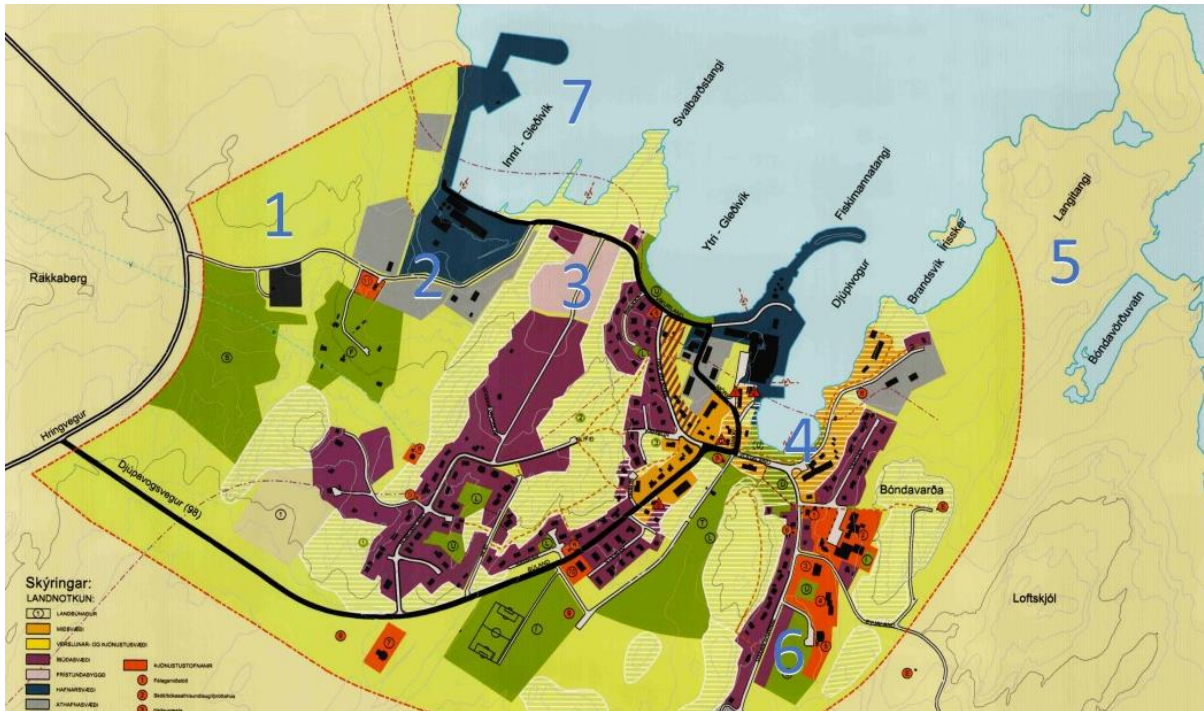
2 FORSENDUR OG STAÐHÆTTIR

Djúpivogur stendur á Búlandsnesi, milli Berufjarðar og Hamarsfjarðar. Íbúar í þéttbýlinu voru 408 þann 1. janúar 2022¹ og hefur þeim fjölgað á síðustu árum. Helstu vindáttir á Djúpavogi eru norðan, norðaustan og austanáttir, ásamt suðvestan áttum²

Aðalskipulagsbreytingar eru allar í og við þéttbýlið. Á mynd 1 má sjá grófa staðsetningu breytinganna á þéttbýlisuppdrætti.

¹ Hagstofan (á.á). *Mannfjöldi eftir byggðakjörnum, kyni og aldri 1. Janúar 2001-2022*. Sótt þann 19. Apríl 2022 á hagstofan.is.

² Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur (2009). *Aðalskipulag Djúpavogshrepps 2008-2020*. Sveitastjórn Djúpavogshrepps.

Mynd 1: Gróf staðsetning breytinga á þéttbýlisupprætti Djúpavogshrepps 2008-2020.

2.1 Ný vegtenging

Núverandi vegtenging við þéttbýlið er um Djúpavogsveg nr. 98 (þjóðvegur) sem liggur frá Austurlandsvegi (suðvestan við byggðina), fram hjá Borgarlandi, niður Búland og Mörk og endar við hafnarsvæðið í Gleðivík. Samtals 2,49 km langur stofnvegur. Annað vegakerfi þéttbýlisins er skilgreint sem aðrir vegir í aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008-2020.

Áætlað svæði fyrir nýja vegtengingu liggur frá Þjóðvegi 1, norðan við Rakkaberg, norðvestur af þéttbýlinu, gengum athafnasvæðið við Innri-Gleðivík og niður á höfn við Innri-Gleðivík og við Djúpavog. Frá nýrri vegtengingu kemur síðan ný vegatenging við athafnasvæðið við Háukletta og einnig munu núverandi athafna- og iðnaðarsvæði tengjast veginum. Svæðið er á láglandi og einkennist af klapparhryggjum og grónum svæðum inn á milli. Helstu vistgerðir eru gras-, vot-, mó- og moslendi. Á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði eru votlendissvæði og þar af eitt sem er skilgreint sem lítt raskað votlendi stærra en 20.000 m² samkvæmt kortasjá Náttúrufræðistofnunar Íslands³. Þá mun nýi vegurinn þvera bergganga sem liggja norður – suður en engar skráðar minjar eru í eða við veginn.

2.2 Stækkun á athafnasvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæðum

Svæðið fyrir botni Innri-Gleðivíkur er skilgreint sem hafnarsvæði, athafnasvæði og svæði fyrir þjónustustofnanir. Í Aðalskipulaginu kemur fram að gert sé ráð fyrir að uppbygging athafnasvæða fari að mestu leiti fram við Innri-Gleðivík og muni með tímanum færast frá Voginum.

³ Náttúrufræðistofnun Íslands (á.á). *Sérstök vernd náttúruyfyrirbæra*. Sótt á vef Náttúrufræðistofnunar Íslands: <https://serstokvernd.ni.is/>

Svæðið einkennist af klapparholtum og mýrarsundum inn á milli. Á svæðinu hefur verið stundaður landbúnaður, svæðið hefur verið ræst fram að hluta og minjar eru um horfinn bæ og aðrar minjar er tengjast landbúnaði. Heildar fjöldi skráðra minja eru átta en aldur þeirra er í mörgum tilvikum óljós⁴. Á svæðinu hefur byggst upp atvinnustarfsemi. Bræðslan er elsta byggingin á svæðinu og var fyrsti hluti hennar byggður árið 1964.

2.3 Íbúðarbyggð við Fögruhlíðaklett

Í aðalskipulagi er svæðið skilgreint sem frístundabyggð, einnig eru önnur minni svæði innan þéttbýlisins skilgreind fyrir frístundabyggð. Til stendur að breyta svæðinu við Fögruhlíðaklett í íbúðarbyggð til þess að bregðast við eftirspurn eftir íbúðarhúsnæði samhliða aukinni atvinnuuppbyggingu.

Svæðið austan megin við klettaranan sem liggur frá Borgargarðsklifi og niður að Berufirði þ.e.a.s. nyrst hlutinn. Stór hluti svæðisins tilheyrði áður býlinu Fögruhlíð sem nú er komið í eyði, skráðar eru 11 minjar á svæðinu og þar af 9 sem til heyrir Fögruhlíð⁴. Svæðið hallar niður að sjó, það er vel gróið inn á milli klettanna. Svæðið er talið ákjósanlegt byggingarland, þar er gott skjól undan norðvestanáttum, er nokkuð miðsvæðis innan þéttbýlisins og þaðan er gott útsýni yfir hafið.

2.4 Ferðamannabryggja

Svæðið fyrir botni Djúpavogs er skilgreint sem útivistarsvæði (Ú) í aðalskipulagi og er einnig hverfisverndað. Í gildandi aðalskipulagi kemur fram að um sé að ræða fallega, ósnortna fjöru, umhverfi og byggð við Voginn. Hverfisvernd á svæðinu sé vegna ásýndar og lífríkis fjöru, fjölskrúðugs fuglalífs og byggðar umhverfis Voginn. Þá kemur fram að fjörunni megi ekki spilla með jarðraski eða með mengun. Á árum áður stóð trébryggja og bryggjuskúr neðan við húsið Framtíð (Hótel Framtíð)⁴. Þá er svæðið innan verndarsvæðis í byggð og gilda þar um sérstakir skilmálar⁵.

Svæðið fyrir nýja ferðamannabryggju verður austan við þann hluta Djúpavogsfjöru sem nú getur talist sem ósnortinn og á móts við Hótel Framtíð. Svæðið, á landi, sem um ræðir hefur þegar verið raskað. Bryggjan og aðkoma hennar mun tengjast fyrirhuguð göngustígakerfi á Djúpavogi.

2.5 Ný fráveitumannvirki

Núverandi fráveitukerfi, sem er í eigu sveitarfélagsins, taka við frárennsli (skólpi og regnvatni) frá heimilum og atvinnustarfsemi í þéttbýlinu. Frárennsli er annarsvegar leitt í rotþrær og hins vegar út í sjó í Ytri-Gleðivík, Innri-Gleðivík og Djúpavog. Útrásir út í sjó eru a.m.k. 8 talsins frá íbúabyggð og

⁴ Kristborg Þórsdóttir (ritstj.). (2018). *Aðalskráning fornleifa á Djúpavogi: Þéttbýli*. Reykjavík. Fornleifastofnun Íslands SES.

⁵ TGJ Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur (á.á.). *Djúpivogur, Verndarsvæðið við voginn. Skilmálar um verndun og uppbyggingu*.

atvinnustarfsemi⁶. Frárennsli fer nú óhreinsað út í sjó og vart hefur verið við klósettpappír og önnur óhreinindi meðfram ströndinni⁷. Árið 2014 var losun lífræna efna frá þéttbýlinu við Djúpavog 400 persónueiningar og engin hreinsun var á frárennsli sem leitt var út í sjó⁸. Þá stendur til að endurnýja fráveitumannvirki og samhliða því er fyrirhugað að reisa skólphreinsivirki á Langatanga. Fyrirhugað skólphreinsivirki er innan hverfisverndarsvæðis og þar af leiðandi er sú framkvæmd tilkynningarskyld til Skipulagsstofnunar sem ákvarðar um matsskyldu samkvæmt lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Fyrir hönd framkvæmdaraðila vann EFLA verkfræðistofa fyrirspurn um matskyldu, dagsett 24.3.2022 og sendi til Skipulagsstofnunar. Skipulagsstofnun lagði fram álit sitt þann 24.05.2022 eftir umsagnarferli. Niðurstaða Skipulagsstofnunar er að fyrirhuguð framkvæmd sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif, sbr. þau viðmið sem tilgreind eru í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana. Því skal framkvæmdin ekki háð mati á umhverfisáhrifum. Bent er á að í matskyldufyrirspurn er að finna ýmsar upplýsingar er tengjast framkvæmdinni⁶. Svæðið sem breytingin nær til, vegna fyrirhugaðra framkvæmda við ný fráveitumannvirki, nær annarsvegar frá enda Vogalands, þvert yfir Langatanga og út í sjó við Selhjalla. Þar er gert er ráð fyrir nýrri fráveitulögn, skólphreinsivirki og útrás. Síðan er fyrirhuguð önnur lagnaleið frá Ytri-Gleðivík, út fyrir Fiskimannatanga, að landi hjá Brandsvík og sameinast þar áður nefndri lagnaleið. Með lögn á nýju sniðræsi í þéttbýlinu er gert ráð fyrir að eldri útrásir við Innri og Ytri-Gleðivík og Djúpavog verði aflagðar. Sniðræsi og aðrar breytingar á fráveitu eru í eða við götur og gangstéttir innan þéttbýlisins, ásamt lagnaleiðum í sjó. Engar skráðar fornminjar eru á því svæði sem fyrirhugað er að fara í framkvæmdir við fráveitu. Þær vistgerðir sem hafa hátt verndargildi og eru í nágrenni fyrirhugaðra framkvæmda eru língrsis- og vingulsvist, bugðupuntsvist, grasmóavist og grasengjavist sem einnig er á lista Bernarsamnings. Fjaran utan við Bóndavörðu vatn flokkast sem setfjara og er skilgreind sem líflítill sandfjara. Fjaran er lítt eða óröskuð.⁹ Á Búlandsnesi er votlendi, tjarnir og fjörur sem eru mikilvægt varpland votlendisfugla t.d. er þar mikið og fjölbreytt andavarp¹⁰. Á svæðinu má einnig finna aðrar tegundir af vetrar- og fargestum s.s. tjald, tildru, fjöruspóa, sanderlu, rauðbrýsting og margæs⁵.

2.6 Íbúðarbyggð við austanvert Hammersminni

Í aðalskipulagi er svæðið skilgreint sem íbúðarsvæði og svæði til sérstakra nota. Til stendur að stækka íbúðarbyggð og taka hluta af skilgreindu útivistarsvæði fyrir íbúabyggð til þess að bregðast við eftirspurn eftir íbúðarhúsnæði.

Óbyggða svæðið austan megin við Hammersminni er vel gróið og slétt. Á árum áður var stundaður landbúnaður á svæðinu og má sá þess merki. Skráðar eru 6 minjar á svæðinu og allar tengjast þær býlinu Hammersminni¹¹. Svæðið er í nálægð við þjónustustofnanir.

⁶ Valgeir Kjartansson (2021). *Fráveita Djúpavogi. Fækkun útrása – framtíðarsýn*. Mannvit.

⁷ Efla (2022). *Skólphreinsistöð á Djúpavogi. Matsskyldufyrirspurn*.

⁸ Umhverfisstofnun (2017). Samantekt um stöðu fráveitumála á Íslandi árið 2014 (3. Útgáfa).

⁹ Efla (2022). *Skólphreinsistöð á Djúpavogi. Matsskyldufyrirspurn*.

¹⁰ Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur (2009). Aðalskipulag Djúpavogshrepps 2008-2020. Sveitastjórn Djúpavogshrepps

¹¹ Kristborg Þórsdóttir (ritstj.). (2018). *Aðalskráning fornleifa á Djúpavogi: Þéttbýli*. Reykjavík. Fornleifastofnun Íslands SES.

2.7 Sjólagnir í Innri-Gleðivík

Í aðalskipulagi eru engar sjólagnir skilgreindar. Til stendur að leggja tvær sjólagnir frá Bræðslunni og út í miðja Innri-Gleðivík. Tilgangur sjólagnanna er að ná inn miklu magni af ferskum sjó sem notaður verður sem kælivatn fyrir vélar, sem slökkvivatn og einnig í afurðavinnslu þegar fram líða stundir. Þar sem núverandi veitukerfi annar ekki því magni sem nauðsynlegt er. Lagðar verða tvær sjólangir, aðallögn 500 m löng og varalögn 50 metra löng, báðar með inntakssíu á enda. Þá verða settar þyngingar eða sökkur á lagnirnar svo að þær sökkvi til botns, á hluta leiðar þarf að grafa lögn niður þar til hún hefur náð 4-5 metra dýpi.

Svæðið sem breytingin nær til er frá Bræðslunni, yfir Víkurland og út í sjó fyrir botni Innri-Gleðivíkur. Engar skráðar fornminjar eru á því svæði sem fyrirhugað er að fara í framkvæmdir. Á þeim stað sem lagnirnar eru áætlaðar út í sjó hefur verið settur upp grjótnargarður og hefur fjörunni þegar verið raskað.

2.8 Tengsl við áætlanir

2.8.1 Landsskipulagsstefna

Landsskipulagsstefna er unnin á grundvelli skipulagslaga nr. 123/2010. Samkvæmt 4. mgr. 10. gr. sömu laga skulu sveitarfélög taka mið af landsskipulagsstefnu við gerð skipulagsáætlana eða breytinga á þeim.

Væntanleg breyting á aðalskipulagi er í samræmi við landskipulagsstefnu og tekur mið af eftirfarandi markmiðum:

- Skipulagsgerð sveitarfélaga stuðli að greiðum samgöngum innan skilgreindra vinnusóknar- og þjónustusvæða megin kjarna, með styrkingu byggðar að leiðarljósi.
- Skipulagsgerð sveitarfélaga stuðli að uppbyggingu atvinnulífs til framtíðar, með áherslu á gæði í hinu byggða umhverfi og öflugum innviðum. Sérstaklega verði hugað að fjölbreytni atvinnulífs með tilliti til þols gagnvart samfélags- og umhverfisbreytingum.
- Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði leitast við að varðveita náttúru- og menningargæði sem hafa staðbundið, eða víðtækara, gildi út frá sögu, náttúrufari eða menningu.

Aðalskipulagsbreytingin er í samræmi við landsskipulagsstefnu.

2.8.2 Verndarsvæði í byggð¹²

Mynd 2: Afmörkun verndarsvæðis í byggð.

Við voginn í Djúpavogi er afmarkað verndarsvæði í byggð. Þar er gert ráð fyrir samþættri verndun þ.e. að verndun menningarsögulegrar byggðar haldist í hendur við breytingar innan verndarsvæðis og taki mið að því að styrkja varðveislugildi einstakra þátta byggðar (sjá mynd 2). Skilmálum má í grófum dráttum skipta í tvennt. Annars vegar skilmálar sem taka til þess sem nú þegar er á svæðinu, þ.e. hús, mannvirki, umhverfi og almannarými. Hins vegar nýrrar uppbyggingar innan svæðisins¹³.

Á ströndinni við austan verðan voginn er lögð áhersla á að endurgera hluta af gömlu bryggjunum og bryggjuhúsunum. Staðsetning og umfang sem og efnisval skal hafa sögulega skírskotun. Einnig kemur

fram að leggja skulu áherslu á að uppbygging sé í þágu miðbæjarlífs.

Aðalskipulagsbreytingin er í samræmi við verndarsvæði í byggð.

2.8.3 Deiliskipulag

Engar deiliskipulagsáætlanir liggja fyrir á því svæði sem aðalskipulagsbreytingin nær til.

2.8.4 Cittaslow

Djúpivogur varð aðili að Cittaslow- hreyfingunni árið 2013 þar sem markmiðið er að hefja náttúru og staðbundna menningu til vegs og virðingar um leið og íbúum og gestum eru skapaðir möguleikar á dvöl í hreinu, öruggu og uppbyggilegu umhverfi¹⁴. Stefna um orku og umhverfismál eru m.a. að loft-, vatns- og jarðvegsgæði skulu vera í samræmi við gildandi reglugerðir. Í stefnu um innviði kemur fram að vinna skal að uppbyggingu eða endurgerð menningarminja. Þá kemur einnig fram að efla skal umferðaröryggi. Í stefnu um lífsgæði í þéttbýli kemur fram að horfa skal til þess að uppbygging falli vel að umhverfi og byggingarefni séu umhverfisvæn¹⁵.

Aðalskipulagsbreytingin er í samræmi við Cittaslow.

¹² Gunnlaugur Haraldsson, Páll Jakob Línal, Dagur Eggertsson og Andrés Skúlason (2017). *Djúpivogur, Verndarsvæðið við voginn. Tillaga og greinargerð*. TGJ Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur.

¹³ TGJ Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur (á.á.). *Djúpivogur, Verndarsvæðið við voginn. Skilmálar um verndun og uppbyggingu*.

¹⁴ Djúpivogur (á.á). *Cittaslow*. Sótt á síðu <https://djupivogur.is/Djupivogur/Cittaslow/>

¹⁵ Djúpivogur (á.á). *Hvað er cittaslow?* Sótt þann 13. júní 2022 á vefsíðu <https://djupivogur.is/Djupivogur/Cittaslow/Hvad-er-Cittaslow/>

2.9 Minjar

Þrjár fornleifaskráningar hafa farið fram í eða við Djúpavog; Fornleifaskráning á Djúpavogi frá 2017¹⁶, Aðalskráning fornleifa í þéttbýlinu á Djúpavogi frá 2018¹⁷ og aðalskráning í landi Búlandsness utan þéttbýlisins frá 2020¹⁸.

Ef fram koma áður óþekktar fornleifar á framkvæmdatíma, sbr. 24. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012, verður þegar haft samband við Minjastofnun Íslands og framkvæmd stöðvuð uns fengin er ákvörðun Minjastofnunar um hvort halda megi áfram og með hvaða skilmálum.

Í deiliskipulagi verður gerð grein fyrir þekktum minjum og mögulegum áhrifum.

3 BREYTING Á AÐALSKIPULAGI

Í gildi er Aðalskipulag Djúpavogshrepps 2008-2020 sem staðfest var í apríl 2010. Gerð er breyting á greinargerð og uppdætti. Stefna í gildandi skipulagi gildir, fyrir utan ný eða breytt ákvæði sem sett eru hér fram eftir kaflaröð gildandi aðalskipulags. Áður nefndar 6 breytingar taka til 12 kafla í gildandi aðalskipulagi.

3.1 Frístundabyggð

Svæðum fyrir frístundabyggð í þéttbýli fækkar.

Stefna í breyttu skipulagi

Frístundabyggð norðan við fyrirhugaða íbúðarbyggð í Borgarlandi er felld út af uppdætti og öll umfjöllun úr greinargerð.

3.2 Athafnasvæði

Stefna um athafnasvæði er óbreytt frá gildandi skipulagi. Athafnasvæði við Innri-Gleðivík er stækkað, ásamt því að athafnasvæðið verður aðlagað að nýrri tengingu stofnvegjar. Heildar stærð athafnasvæðis er 5,5 ha.

Stefna í breyttu skipulagi

¹⁶Kristborg Þórsdóttir (2017). *Fornleifaskráning á Djúpavogi, verndarsvæði í byggð*. Reykjavík. Fornleifastofnun Íslands SES

¹⁷ Kristborg Þórsdóttir (ritstj.). (2018). *Aðalskráning fornleifa á Djúpavogi: Þéttbýli*. Reykjavík. Fornleifastofnun Íslands SES

¹⁸ Kristborg Þórsdóttir (ritstj.). (2020). *Fornleifaskráning í landi Búlandsness utan þéttbýlisins á Djúpavogi*. Reykjavík. Fornleifastofnun Íslands.

HEITI	SKILMÁLAR
Athafnasvæði við Innri-Gleðivík	Athafnasvæði í nánd við höfn. Heimild er fyrir starfsemi þar sem lítil hætta er á mengun s.s. léttur iðnaður, hreinleg verkstæði, vöruheymslur, veitustarfsemi, verslun og menningarstarfsemi. Hús geta verið á 1-2 hæðum með eða án millilofts. Hámarks mænishæð er 10 m. Áhersla er lögð á góða ásýnd og frágang lóða.

3.3 Iðnaðarsvæði

Stefna um iðnaðarsvæði er óbreytt frá gildandi skipulagi. Bætt er við nýju iðnaðarsvæði á Langatanga fyrir hreinsistöð.

Stefna í breyttu skipulagi

HEITI	SKILMÁLAR
Hreinsistöð á Langatanga	Lóð fyrir hreinsistöð fráveitu. Mannvirki skal vera lágreist og fellt að landslagi. Haft skal samráð við Náttúrustofu Austurlands um ákjósanlegan framkvæmdatíma vegna áhrifa á fuglalíf.

3.4 Hafnarsvæði

Stefna um hafnarsvæði er óbreytt frá gildandi skipulagi. Hafnarsvæði við Innri-Gleðivík er minnkað, ásamt því að vera aðlagað að nýrri veltengingu. Þá verður bætt við nýju hafnarsvæði fyrir botni Djúpavogs.

Stefna í breyttu skipulagi

HEITI	SKILMÁLAR
Hafnarsvæði fyrir botni Innri-Gleðivíkur	Svæði fyrir bræðslu, mjöltanka og aðra haftengda starfsemi. Svigrúm er fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar á svæðinu sem falla að nýtingu svæðisins. Áhersla skal lögð á snyrtilega ásýnd mannvirkja og frágang lóðar.
Hafnarmannvirki fyrir botni vogsins	Heimilt er að reisa bryggjur og/eða bryggjuhús sem hafa sögulega skírskotun. Staðsetning og umfang bryggjana sem og efnisval skal hafa sögulega skírskotun. Umfang og staðsetning bryggjuhúsa skal hafa sögulega skírskotun. Áhersla skal lögð á að uppbygging sé í þágu miðbæjarlífs.

3.5 Þjónustustofnanir

Stefna um þjónustustofnanir er óbreytt frá gildandi skipulagi. Svæðið fyrir þjónustustofnanir við Innri-Gleðivík er minnkað um 0,1 ha.

3.6 Íbúðarsvæði

Stefna um íbúðarsvæði er óbreytt frá gildandi skipulagi. Íbúðarbyggð eru stækkuð, annars vegar er bætt við nýrri íbúðarbyggð við norðurenda Borgarlands (íbúðarbyggð við Fögruhlíðaklett) og hins vegar er stækkun á íbúðarbyggð við austanvert Hammarsminni.

Stefna í breyttu skipulagi

HEITI	SKILMÁLAR
Íbúðarbyggð við Fögruhlíðarklett	Lágreist íbúabyggð á 1-2 hæðum. Mannvirki og lóðir skulu taka mið af landslagi og umhverfi á svæðinu. Stærð svæðis eru tæpir 2 ha.

HEITI	SKILMÁLAR
Íbúðarbyggð við austanvert Hammersminni	Lágreist íbúabyggð á 1-2 hæðum. Stærð svæðis er rúmlega 1,5 ha.

3.7 Hverfisvernd

Stefna um hverfisvernd er að mestu óbreytt en heimila þarf lagningu fráveitulagna og uppsetningu skólphreinsistöðvar á Búlandsnesi.

Stefna í gildandi skipulagi

Undanskilið hverfisvernd er þó flugbraut, verslunar- og þjónustusvæði við norðurenda flugbrautar, nytjagarðar og vegir á svæðinu.

Stefna í breyttu skipulagi

Undanskilið hverfisvernd er þó flugbraut, verslunar- og þjónustusvæði við norðurenda flugbrautar, nytjagarðar, vegir á svæðinu, fráveitulagnir og skólphreinsistöð.

3.8 Opin svæði til sérstakra nota

Stefna um opin svæði til sérstakra nota er óbreytt frá gildandi skipulagi. Útivistarsvæðið austan við íbúðarbyggð við Hammersminni er minnkað um 0,7 ha. Einnig verður útivistarsvæðið í fjöru, í botni Djúpavogs frá Íshússkletti að hafnarsvæði, minnkað lítillega.

3.9 Óbyggð svæði

Stefna um óbyggð svæði er óbreytt frá gildandi skipulagi. Óbyggð svæði í þéttbýli og dreifbýli skerðast til samræmis við breytingar á afmörkun annarra svæða.

3.10 Vegir

Bætt verður inn nýjum stofnvegi frá Þjóðvegi 1 og neðri hluti núverandi stofnvegjar verður endurskilgreindur frá Borgarlandi sem aðrir vegir.

Stefna í gildandi skipulagi

Lögð verður áhersla á að auka öryggi vegfarenda með fullkomnum samgöngubótum og viðhaldi vega í sveitarfélaginu.

Vegir í þéttbýli: Innan þéttbýlisins á Djúpavogi er ekki gert ráð fyrir breytingum á stofn- eða tengivegakerfi. Einungis er gert ráð fyrir uppbyggingu gatna í tengslum við aukna byggð og/eða atvinnustarfsemi.

Stefna í breyttu skipulagi

Lögð verður áhersla á að auka öryggi vegfarenda með fullkomnum samgöngubótum og viðhaldi vega í sveitarfélaginu.

Vegir í þéttbýli: Innan þéttbýlisins á Djúpavogi er gert ráð fyrir breytingum á stofn- og/eða tengivegakerfi. Gert er ráð fyrir nýjum þjóðvegi að þéttbýlinu frá Austurlandsvegi, sem mun liggja norðan við Rakkaberg, gegnum athafasvæðið við Innri-Gleðivík, að hafnarsvæðinu við Innri-Gleðivík og að hafnarsvæðinu við Djúpavog. Þá er gert ráð fyrir að neðri hluti núverandi stofnvegur verði endurskilgreindur frá Borgarlandi sem aðrir vegir. Síðan er gert ráð fyrir uppbyggingu gatna í tengslum við aukna byggð og/eða atvinnustarfsemi.

HEITI	SKILMÁLAR
Nýr stofnvegur að þéttbýlinu	Veg og vegstæði skal, eins og unnt er, fella að landinu án þess þó að rýra umferðaröryggi. Allar fyllingar og skeringar skulu aðlaðar að landinu t.d. með því að rúnna skeringar. Við lokafrágang skal notast við staðargróður.

3.11 Gönguleiðir

Stefna um gönguleiðir er óbreytt frá gildandi skipulagi. Lega gönguleiðar við Innri-Gleðivík breytist lítillega.

3.12 Veitur

Stefna um veitur er að mestu óbreytt en breyta þarf orðalagi í kafla 5.14 Veitur og einnig verður bætt við kafla um sjólagirnir. Núverandi útrásir við Innri-Gleðivík, Ytri-Gleðivík og Djúpavog verða felldar út af þéttbýlisupprætti. Á sveitarfélagsupprætt verður bætt við nýrri útrás á Langatanga.

Stefna í gildandi skipulagi

Eins og fram kemur í kafla 3.8.4 þá eru fráveitumál þéttbýlisins á Djúpavogi leyst annars vegar með viðurkenndum rotþróum eða útrásum út í Berufjörð. Allar skólpútrásir og rotþrær eru sýndar á þéttbýlisupprætti.

Stefna í breyttu skipulagi

Eins og fram kemur í kafla 3.8.4 þá eru fráveitumál þéttbýlisins á Djúpavogi leyst annars vegar með viðurkenndum rotþróum eða útrásum út í Berufjörð. Allar skólpútrásir og rotþrær eru sýndar á þéttbýlisupprætti og einnig er útrás fyrir þéttbýlið sýnd á sveitarfélagsupprætti. Utan þéttbýlis liggur lagnaleið fráveitu frá þéttbýlinu þvert yfir Langatanga og út í sjó við Selhjalla.

5.14.6 Sjólagirnir

Í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 -2020 eru sjólagirnir sýndar á uppráttum.

Leiðir til eflingar

- Stefnit er að því að sjólagirnir geti annað eftirspurn eftir hreinum sjó í atvinnuskyni og einnig til slökkvistarfa.

4 UMHVERFISMATSSKÝRSLA

Líkleg áhrif af stefnu aðalskipulagsbreytingarinnar eru metin skv. lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Markmið laganna er sjálfbær þróun, heilnæmt umhverfi og umhverfisvernd sem vinna skal að með umhverfismati framkvæmda og áætlana sem eru líklegar til að hafa umtalsverð umhverfisáhrif. Í umhverfismatsskýrslu fyrir aðalskipulagsbreytingu er leitast við að gera grein fyrir tengslum og samræmi við aðrar áætlanir og stefnur sem taka þarf tillit til eða geta haft áhrif á breytinguna. Helstu stefnur og áætlanir má sjá í kafla 2.8.

Í skipulagsgerð er mat á áhrifum aðalskipulagsbreytingarinnar mikilvægt og nýttist m.a. til að bregðast við hugsanlega neikvæðum umhverfisáhrifum með breytingu á stefnu eða mótun á mót vægis-aðgerðum. Mat á áhrifum mun byggja á fyrirliggjandi upplýsingum um grunnástand umhverfis.

4.1 Vægi umhverfisáhrifa

Í leiðbeiningum Skipulagsstofnunar um umhverfismat áætlana segir; „*Vægi umhverfisáhrifa fer almennt eftir eðli, gerð, umfangi, tíðni og tímalengd breytinganna sem eru fyrirséðar á umhverfinu.*“ Við mat á vægi áhrifa er litið til þess hvort áhrifin séu marktæk á svæðis-, lands-, eða heimsvísu og nái til fjölda fólks og þess hvort áhrifin séu óafturkræf og til langs tíma. Áhrifin geta verið jákvæð, neikvæð, óveruleg eða óviss.

4.2 Umhverfisþættir, matsspurningar og viðmið

Umhverfisþáttur er tiltekinn þáttur, s.s. gróðurfar, landslag eða félagslegir þættir, sem taldir eru geta orðið fyrir áhrifum af framkvæmdum og aðgerðum sem leiðir af þeirri stefnu sem skoðuð er hverju sinni. Í matslýsingu voru tilteknir þeir umhverfisþættir sem líklegt væri að yrðu valdir til umfjöllunar í umhverfismatsskýrslu.

Áhrif af stefnu aðalskipulagsins á einstaka þætti umhverfisins eru metin. Við matið er horft til neðan greindra umhverfisþátta og leitast við að svara matsspurningum:

Tafla 1: Umhverfisþættir, helstu matsspurningar og viðmið.

UMHVERFISÞÁTTUR	MATSSPURNING	VIÐMIÐ
Ásýnd og landslag	Mun breytingin hafa áhrif á ásýnd svæða? Mun breytingin hafa sjónræn áhrif? Mun breytingin hafa áhrif á náttúrulegt landslag?	Landsskipulagsstefna 2015-2026
Samfélag	Mun breytingin hafa áhrif á atvinnu í sveitarfélaginu? Mun breytingin stuðla að styrkingu byggðar? Mun breytingin hafa áhrif á aðgengi að útivistarsvæðum og náttúru?	Landsskipulagsstefna 2015-2026 Stefna í aðalskipulagi Cittaslow Verndarsvæði í byggð
Minjar og verndarsvæði	Mun breytingin hafa áhrif á fornminjar? Mun breytingin hafa áhrif á verndarsvæði?	Fornleifaskráningar Húsakönnun Stefna í aðalskipulagi
Gróður og dýralíf	Mun breytingin hafa áhrif á gróður og dýralíf?	Vistgerðarflokkun Náttúrufræðistofnunar Íslands Lög nr. 60/2013 um náttúruvernd

UMHVERFISÞÁTTUR	MATSSPURNING	VIÐMIÐ
Heilsa og öryggi	Mun breytingin hafa áhrif á mengunarvalda? Mun breytingin hafa áhrif á umferðaröryggi?	Velferð til framtíðar – sjálfbær þróun í íslensku samfélagi
Sjór og strandlína	Mun breytingin hafa áhrif á strandsvæði eða grunnsævi?	Reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp

4.3 Valkostir og samanburður

Í umhverfismati áætlana ber að fjalla um svokallaðan núll-kost og bera stefnu skipulagsins saman við hann, eftir því sem við á. Núll kostur „felur í sér lýsingu á ástandi umhverfisins eins og búast má við að það þróist ef ekki kemur til framfylgdar áætlunarinnar. Í einhverjum tilfellum getur samanburður við núll-kostinn falist í samanburði við framfylgd gildandi áætlunar“.

Hér á eftir er valkostagreining á breytingum sem lagðar eru til í aðalskipulagsbreytingu þessari. Bornir eru saman valkostir fyrir nýja vegtengingu, stækkun á athafnasvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæðum, íbúðarbyggð við Fögruhlíðaklett, ferðamannabryggju, ný fráveitumannvirki og íbúðarbyggð við austanvert Hammersminni, s.s. þeirra landnotkunarflokka sem skipulagsbreytingin nær til.

4.3.1 Ný vegtenging

Breytt skipulag: Með breyttri vegtengingu er gert ráð fyrir að umferð stórra ökutækja í gengum íbúðabyggð minnki. Þá stuðlar stefnan að skilvirkari samgöngum í atvinnuskini og að atvinnusköpun á svæðinu. Áhrif á Samfélag og Heilsu og öryggi eru **jákvæð**. Á svæðinu eru jarðmyndanir og vistkerfi s.s. votlendi og berggangar sem raska þarf við lagningu nýs stofnveggar. Áhrif á Ásýnd og landslag og Gróður og dýralíf eru **neikvæð**. Engar skráðar fornminjar eru í eða við fyrirhugaða stofnvegatengingu. Áhrif á Minjar og verndarsvæði eru **óveruleg**.

Núll kostur: Landslag og ásýnd ásamt gróðri og dýralífi verða óbreytt og þar af leiðandi **engin áhrif** á þá þætti. Mest öll umferð til og frá þéttbýlinu fer nú um Búland þ.m.t. þungaflutningar, þá er núverandi stofnvegatenging óskilvirk fyrir atvinnustarfsemi við Innri-Gleðivík en stefnan er að efla atvinnustarfsemi þar. Áhrif á samfélag og heilsu og öryggi eru **neikvæð**. Áhrif á minjar eru **engin**.

Samantekt

VALKOSTUR	ÁSÝND OG LANDSLAG	SAMFÉLAG	MINJAR OG VERNDARSVÆÐI	GRÓÐUR OG DÝRALÍF	HEILSA OG ÖRYGGI
Breytt skipulag	-	+	0	-	+
Núll kostur	0	-	0	0	-

4.3.2 Stækkun á athafnasvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæðum

Breytt skipulag: Með stækkun á athafnasvæði aukast möguleikar á uppbyggingu á léttari og fjölbreyttari atvinnustarfsemi sem getur stuðlað að fjölbreyttari atvinnuháttum, aukinni aðsókn og fjölgun íbúa. Stefnan styrkir og stuðlar að atvinnusköpun á svæðinu. Áhrif á samfélag eru **jákvæð**. Vægi hreinlegrar atvinnustarfsemi eykst. Áhrif á heilsu og öryggi eru **jákvæð**. Að stæðum hluta er verið að breyta um landnotkun frá hafnar- og þjónustusvæði til athafnasvæðis. Áhrif á Ásýnd og landslag og gróður

og dýralíf eru metin **engin**. Innan svæðisins eru skráðar átta minjar. Áhrif á minjar eru **óviss** en nánari útfærslu er þörf í deiliskipulagi til þess að geta metið áhrifin.

Núll kostur: Landslag og ásýnd ásamt gróðri og dýralífi verða að stærstum hluta óbreytt og þar af leiðandi **engin áhrif** á þá þætti. Lóðaframboð til atvinnustarfsemi er takmarkað og hefur það áhrif á atvinnuuppbyggingu á svæðinu. Gert er ráð fyrir **neikvæðum áhrifum** á samfélag og heilsu og öryggi. Áhrif á minjar eru **óviss**, þar sem nokkrar minjar eru innan skilgreinds reits fyrir athafna-og/eða hafnarsvæði samkvæmt gildandi aðalskipulagi. Nánari útfærslu er þörf í deiliskipulagi til þess að geta metið áhrifin.

Samantekt

VALKOSTUR	ÁSÝND OG LANDSLAG	SAMFÉLAG	MINJAR OG VERNDARSVÆÐI	GRÓÐUR OG DÝRALÍF	HEILSA OG ÖRYGGI
Breytt skipulag	0	+	0	0	+
Núll kostur	0	-	0	0	-

4.3.3 Íbúðarbyggð við Fögruhlíðaklett

Breytt skipulag: Með nýrri skilgreiningu á svæðinu aukast möguleikar á uppbyggingu búðasvæða fyrir heilsársbúsetu fólks á svæðinu. Svæðið er miðsvæðis, talið gott byggingarland og mun hafa í för með sér þéttingu byggðar. Frá byggðinni verður stutt í ýmsa þjónustu og atvinnusvæði. Áhrif á Samfélag og heilsu og öryggi eru talin **jákvæð**. Áhrif á aðra þætti eru talin **engin**.

Núll kostur: Samkvæmt núverandi aðalskipulagi er svæðið skilgreint sem frístundabyggð. Landssvæði fyrir íbúðarbyggð innan þéttbýlismarka er af skornum skammti og getur það haft áhrif á fjölgun íbúa á svæðinu. Áhrif á Samfélag eru talin **óviss**. Áhrif á aðra umhverfisþætti eru talin **engin**.

Samantekt

VALKOSTUR	ÁSÝND OG LANDSLAG	SAMFÉLAG	MINJAR OG VERNDARSVÆÐI	GRÓÐUR OG DÝRALÍF	HEILSA OG ÖRYGGI
Breytt skipulag	0	+	0	0	+
Núll kostur	0	Óviss	0	0	0

4.3.4 Ferðamannabryggja

Breytt skipulag: Með uppsetningu nýrrar bryggju fyrir botni Djúpavogs mætti styðja við núverandi ferðamannastarfsemi á svæðinu og styrkja stoðir undir sögu og ímynd staðarins. Ferðamannabryggja gæti dregið úr ferðum fólks um önnur hafnarsvæði sér í lagi þegar haftengd atvinnustarfsemi fer þar fram. Áhrif á Samfélag og heilsu og öryggi eru talin **jákvæð**. Áhrif á gróður og dýrlíf og Ásýnd og landslag eru **óveruleg**. Bryggjan mun fjölga útivistar möguleikum á svæðinu, staðsetning hennar er á þegar röskuðu landi og aðeins eru heimildir um minjar í nágrenninu og tengjast þær allar sjósókn. Áhrif á Minjar og verndarsvæði eru **jákvæð**. Við framkvæmdir þarf að raska að einhverju leiti strand- og grunnsævi. Áhrif á Sjó og strandlínu eru **óveruleg**.

Núll kostur: Engar framkvæmdir eru fyrirhugaðar og því **engin áhrif** á Ásýnd og landslag, Minjar og verndarsvæði, Samfélag, Gróður og dýralíf og Sjó og strandlínu. Móttaka léttabáta frá skemmti-

ferðaskipum er nú inn á leguna utan við Djúpavogshöfn og getur því skapast hætta fyrir óvarða vegfarendur þegar önnur haftengd atvinnustarfsemi fer þar fram. Áhrif á Heilsu og Öryggi eru **neikvæð**.

Samantekt

VALKOSTUR	ÁSÝND OG LANDSLAG	SAMFÉLAG	MINJAR OG VERNDARSVÆÐI	GRÓÐUR OG DÝRALÍF	HEILSA OG ÖRYGGI	SJÓR OG STRANDLÍNA
Breytt skipulag	0	+	+	0	+	0
Núll kostur	0	0	0	0	-	0

4.3.5 Ný fráveitumannvirki

Breytt skipulag: Búlandsnes hefur verið hverfisverndað meðal annars sökum þess að svæðið er talið vera tiltölulega óröskuð landslagsheild þar sem finna má fjölbreytta náttúru, tegundaríkt fugla- og dýralíf, ríkulega menningarminjar og mikið fræðslugildi. Í dag eru litlar mannvistarleifar á tanganum og landslagsheildin að mestu með náttúrulegt yfirbragð. Þá hafa engar fornminjar verið skráðar innan þess svæðis sem fyrirhugað er undir framkvæmdasvæði hreinsivirkisins, aðkomuvegi eða útrás fráveitu. Áhrif á Minjar og verndarsvæði eru **óveruleg**. Svæðið hefur upplifunargildi þar sem gönguleið gengur í gegnum fyrirhugað framkvæmdasvæði. Gönguleiðin er ekki uppbyggð heldur einungis slóði á yfirborði. Umrædd gönguleið er hluti af stærri gönguleið sem heitir Búlandsnes. Litið er á gönguleiðina sem fjölskylduvænan göngustíg sem hentar vel fyrir styttri ferðir. Gönguleiðin býður upp á fjöru- og fuglaskoðun og má áætla að gönguleiðin sé bæði nýtt af heimafólki og ferðafólki. Upphaf gönguleiðar er frá Bóndavörðu, en Bóndavarða er útsýnisstaður sem stendur á hæð í útjaðri Djúpavogs¹⁹. Með tilkomu aðkomuslóðans og hreinsivirkisins mun ásýnd svæðisins óhjákvæmilega breytast. Framkvæmdasvæðið er afmarkað og þar af leiðandi mun röskun á landi vera takmörkuð en hávaði og umferð mun raska fuglalífi á framkvæmdatíma. Áhrif á Ásýnd og landslag eru **neikvæð** og áhrif á Gróður og dýralíf eru **neikvæð** á framkvæmdatíma en **óveruleg** að framkvæmdatíma loknum. Með tilkomu hreinstöðvarinnar verður fráveita grófhreinsuð og útrásin lengri en þær sem til stendur að afleggja. Við lagningu útrásarinnar mun þurfa að raska fjörunni sunnan við Bóndavörðuvatn. Áhrif á Sjó og strandlínu eru bæði **jákvæð** og **neikvæð**. Bætt hreinsun er líkleg til þess að hafa jákvæð áhrif á ýmsa útivistar möguleika, ásamt því að hafa jákvæð áhrif á ímynd svæðisins og auka öryggi fyrirtækja til verðmætasköpunar. Eins eykst aðgengi fólks að Búlandsnesi með nýjum aðkomuslóða. Áhrif á samfélag er **jákvætt**. Að lokum þá var niðurstaða Skipulagsstofnunar að fyrirhuguð framkvæmd við skólphreinsistöð á Langatanga væri ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif, og því þurfi ekki að fara fram umhverfismat fyrir framkvæmdina, eins og áður hefur komið fram.

Núll kostur: Fjöldi útrása eru nú þegar a.m.k. 8 talsins og fara þær út í sjó við Djúpavog, Ytri-Gleðivík og Innri-Gleðivík. Skólþ rennur nú óhreinnað til sjávar og hefur orðið vart við klósettpappír og önnur óhreinindi við strönd þéttbýlisins. Áhrif á sjó og strandlínu, Samfélag og Heilsu og öryggi eru **neikvæð**. Miðað við að engar framkvæmdir séu fyrirhugaðar þá eru **engin** áhrif á minjar og verndarsvæði, ásýnd og landslag eða gróður og dýralíf.

Samantekt

¹⁹ Djúpavogshreppur, 2022.

VALKOSTUR	ÁSYND OG LANDSLAG	SAMFÉLAG	MINJAR OG VERNDARSVÆÐI	GRÓÐUR OG DÝRALÍF	HEILSA OG ÖRYGGI	SJÓR OG STRANLÍNA
Breytt skipulag	-	+	0	0	-	+
Núll kostur	0	-	0	0	-	-

4.3.6 Íbúðarbyggð við Hammersminni

Breytt skipulag: Með stækkun á íbúðarbyggð aukast möguleikar á uppbyggingu íbúðarbyggðar fyrir heilsársbúsetu fólks á svæðinu. Svæðið er í nálægð við þjónustustofnanir s.s. skóla, leiksskóla og sundlaug. Áhrif á Samfélag og heilsu og öryggi eru talin **jákvæð**. Þar sem hluti svæðisins var þegar skilgreint sem íbúðarbyggð er ljóst að framkvæmdir myndu hafa í för með sér rask og ásynd svæðisins muni breytast. Áhrif á aðra umhverfisþætti eru talin **óveruleg**.

Núll kostur: Samkvæmt núverandi aðalskipulagi er svæðið skilgreint sem íbúðarsvæði og útivistarsvæði. Landsvæði fyrir íbúðarbyggð innan þéttbýlismarka er af skornum skammti og getur það haft áhrif á fjölgun íbúa á svæðinu. Áhrif á Samfélag eru talin **óviss**. Áhrif á aðra umhverfisþætti eru talin **engin**.

Samantekt

VALKOSTUR	ÁSYND OG LANDSLAG	SAMFÉLAG	MINJAR OG VERNDARSVÆÐI	GRÓÐUR OG DÝRALÍF	HEILSA OG ÖRYGGI
Breytt skipulag	0	+	0	0	+
Núll kostur	0	Óviss	0	0	0

4.3.7 Sjólagner í Innri-Gleðivík

Breytt skipulag: Með lagningu sjólagna í Innri-Gleðivík er verið að tryggja fyrirtækjum í sjávertengdum rekstri nægjanlegt magn af sjó fyrir kælikerfi véla og slökkvivatn. Stefnan styrkir og stuðlar að atvinnusköpun á svæðinu. Áhrif á Samfélag og Heilsu og öryggi eru talin **jákvæð**. Lagnaleið á landi er um þegar röskuð svæði og ekki innan helgunarsvæða minja eða á hverfisverndarsvæði. Áhrif á gróður og dýralíf, Ásynd og landslag og Minjar og verndarsvæði eru **engin**. Við framkvæmdir þarf að raska að einhverju leiti strand- og grunnsævi. Áhrif á Sjó og strandlínu eru **óveruleg**.

Núll kostur: Engar framkvæmdir eru fyrirhugaðar og því **engin áhrif** á Ásynd og landslag, Minjar og verndarsvæði, Gróður og dýralíf og Sjó og strandlínu. Þar sem núverandi veitukerfi bæjarins getur ekki útvegað nægjanlegt magn af köldu vatn mun óbreytt ástand hafa veruleg áhrif á atvinnurekstur á staðnum og stöðuleika hans. Áhrif á Samfélag og Heilsa og öryggi eru talin **neikvæð**.

Samantekt

VALKOSTUR	ÁSYND OG LANDSLAG	SAMFÉLAG	MINJAR OG VERNDARSVÆÐI	GRÓÐUR OG DÝRALÍF	HEILSA OG ÖRYGGI	SJÓR OG STRANLÍNA
Breytt skipulag	0	+	0	0	+	0
Núllkostur	0	-	0	0	-	0

4.4 Niðurstaða

Ný tenging stofnvegjar mun hafa í för með sér röskun á jarðmyndunum og vistkerfi ásamt því að landslag og ásynd á svæðinu mun breytast varanlega. Þá mun ný tenging stofnvegjar styðja við atvinnuuppbyggingu og stuðla að auknu umferðaröryggi innan íbúabyggðarinnar. Með breyttri afmörkun milli athafna-, hafnar og þjónustusvæðis mun stærð svæðis fyrir fjölbreytta og hreinlega atvinnustarfsemi stækka. Til þess að fyrirhugaðar framkvæmdir styðji við ímynd Djúpavogs þarf að gæta vel að því að vegurinn falli sem best að landslaginu og allur frágangur verði aðlaðandi. Þá hafa skilmálar þess efnis verið settir til þess að draga úr neikvæðum áhrifum vegaf framkvæmdarinnar.

Endurnýjun fráveitu og skólphreinsistöð á Langatanga mun á heildina litið vera jákvæð. Þó að framkvæmdir raski gróðri, dýralífi og ósnortinni fjöru á litlu og afmörkuðu svæði. Til þess að draga úr neikvæðum áhrifum af hreinsistöðinni hafa verið settir inn skilmálar um mannvirkin og að hafa skuli samband við Náttúrustofu Austurlands um ákjósanlegan framkvæmdatíma. Nú þegar er úrbóta þörf í hreinsun skólps frá þéttbýlinu og munu þessar framkvæmdir hafa jákvæð áhrif fyrir samfélagið og uppbyggingu á atvinnustarfsemi s.s. ferðapjónustu og hafsækna starfsemi. Þá má nýta aðkomuslóða sem göngustíga og fella þá að landi en hreinsistöðin mun hafa áhrif á ásynd þó að henni verði haganlega komið fyrir.

Fyrirhuguð ferðamannabryggja er staðsett á þegar röskuðu svæði. Bryggjan mun hafa tilvísun í eldri tíma og styrkja ímynd Djúpavogs sé vel að verki staðið. Bryggjan og umhverfið mun falla að núverandi markmiðum hverfisverndar. Við framkvæmdir þarf að fara með gát þar sem um nálægð við minjastað er að ræða. Með stækkun íbúðarbyggðar við Fögruhlíðaklett og Hammersminni er verið að stuðla að þéttingu byggðar og þar með gæta þess að gott byggingarland og svæði í nálægð við atvinnustarfsemi og þjónustustofnanir nýtist til hagsbóta fyrir íbúa Djúpavogs.

Með skipulagsbreytingunni er verið að horfa til framtíðar og gera Djúpavogi kleift að þróast og bregðast við breyttum aðstæðum. Óhjákvæmilegt er að ákveðnir umhverfisþætti verði fyrir áhrifum þegar uppbygging á innviðum á sér stað, ásamt stækkun svæða fyrri íbúðabyggð og atvinnustarfsemi.

5 MÁLSMEÐFERÐ OG UMSAGNARAÐILAR

5.1 Skipulags- og matslýsing

Skipulags- og matslýsing var auglýst þann 19. janúar 2022 á vef sveitarfélagsins (mulathing.is) og í héraðsblöðum. Þá var almenningi gefinn kostur á að senda inn ábendingar og/eða athugasemdir til skipulagsfulltrúa til og með 10. febrúar 2022. Einnig var haldin kynningar fundur þann 20. janúar 2022 í gegnum Facebook síðu Múlaþings. Þá var lýsingin send til umsagnar til Skipulagsstofnunar, Heilbrigðiseftirlits Austurlands, Minjastofnunar Íslands, Vegagerðarinnar, HEF veitna, Umhverfisstofnunar, Náttúrufræðistofnunar Íslands og nágrannasveitarfélögum. Umsagnir bárust frá Minjastofnun Íslands, Náttúrufræðistofnun Íslands, Umhverfisstofnun, Vegagerðinni og Heilbrigðiseftirliti Austurlands.

Þess bera að geta að skipulags- og matslýsing fjallaði um nýja vegtenginu, breytingu á athafna- og hafnar svæðum við Innri-Gleðivík og fráveitumannvirki. Til viðbótar hefur bæst við eftirfarandi:

Íbúðarbyggð við Fögruhlíðarklett, ferðamannabryggja fyrir botni Djúpavogs, stækkun íbúðarbyggðar við austanvert Hammersminni og sjólagnir.

5.2 Aðalskipulagsbreyting – kynning á vinnslutillögu

Gert er ráð fyrir að vinnslutillagan verð kynnt og auglýst sumarið 2022. Breytingin verður auglýst í staðarblöðum, heimasíðu og facebooksíðu Múlapings.

Breytingin verður auk þess send til eftirtalinna umsagnaraðila:

- Heilbrigðiseftirlit Austurlands
- Minjastofnun Íslands
- Vegagerðin
- HEF veitur
- Umhverfisstofnun
- Samgöngustofa
- Ferðamálastofa
- Náttúrufræðistofnun Íslands
- Nágrannasveitarfélög

Eftir atvikum verður óskað umsagna annarra aðila, m.a. nefnda innan stjórnarsýslu Múlapings.

5.3 Auglýsing og staðfesting skipulags

Gert er ráð fyrir að breytt aðalskipulag verði auglýst sumarið 2022 og taki gildi í árslok 2022.